

LT

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

2013 m.

ES auditas trumpai

Europos Audito Rūmų 2013 m.
metinių ataskaitų pristatymas

EUROPOS AUDITO RŪMAI
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

El. paštas: eca-info@eca.europa.eu
Tinklavietė: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA

Daug papildomos informacijos apie Europos Sąjungą yra internete.
Ji prieinama per portalą *Europa* (<http://europa.eu>).

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2014

ISBN 978-92-872-1008-1
doi:10.2865/25580

© Europos Sąjunga, 2014
Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį.

Printed in Luxembourg

LT

2013 m.

ES auditas trumpai

Europos Audito Rūmų 2013 m.
metinių ataskaitų pristatymas

Kiekvienų metų lapkričio mėn. Europos Audito Rūmai praneša apie savo atliktų ankstesnių finansinių metų ES finansų valdymo metinių auditų rezultatus. Remdamiesi savo surinktais audito įrodymais mes teikiame patikinimą dėl ES lėšų panaudojimo, akcentuodami tas sritis, kuriose buvo nustatyta didžiausia jų iššvaistymo rizika. Ataskaitose taip pat pateiktos ES finansų valdymo gerinimo rekomendacijos. Teikdama tokias rekomendacijas, mūsų institucija padeda Europos Parlamentui ir Tarybai prižiūrėti, kaip panaudojamos ES lėšos, ir skatina užtikrinti veiksmingą atskaitomybę ES piliečiams.

Pranešime „2013 m. ES auditas trumpai“ apibendrinti ir paaiškinti pagrindiniai mūsų metinėse 2013 m. ES biudžeto vykdymo ir Europos plėtros

fondų ataskaitose nustatyti faktai. Kaip ir ankstesniais metais, ataskaitose apžvelgiama, kokių mastu už ES lėšų valdymą ES ir nacionalinių lygmenimis atsakingi asmenys teisingai informavo apie ES lėšų valdymą, užtikrino ES finansinių taisyklių taikymą ir laikėsi ekonomiško, efektyvumo ir rezultatyvumo principų.

2013 metai buvo paskutiniai septynerių metų programavimo laikotarpio metai; mes skelbiame savo metines ataskaitas apie juos Europos Sąjungai ir jos finansams svarbiu pereinamuoju laikotarpiu. 2014–2020 m. programavimo laikotarpis jau prasidėjo ir, kaip matyti iš mūsų ataskaitų, naujasis Europos Parlamentas ir Komisija susiduria su ilgalaikiais bei naujais finansų valdymo ir atskaitomybės iššūkiais.

Dėl ir toliau daromo spaudimo ES ir nacionaliniams finansams būtina atidžiai valdyti ir kontroliuoti ES lėšas bei geriau prognozuoti ilgalaikius finansavimo reikalavimus. Visų pirma mes akcentuojame savo ataskaitose, kad Komisijai ir valstybių narių institucijoms vykdant ES biudžeto finansų valdymą yra būtina skirti daugiau dėmesio užtikrinimui, kad ES lėšos būtų naudojamos siekiant tų rezultatų, kurie negali būti taip efektyviai ar veiksmingai pasiekti naudojant kitus būdus. Tuo pat metu Audito Rūmų rezultatai taip pat rodo, kad gali ir turėtų būti daugiau nuveikta siekiant užtikrinti, jog ES lėšos būtų panaudotos laikantis atitinkamų taisyklių.

Audito Rūmai yra pasirengę padėti naujam Europos Parlamentui ir Komisijai spręsti šias ir kitas finansų valdymo ir atskaitomybės problemas, su kuriomis susiduria Europos Sąjunga. Šiuo tikslu siekdami akcentuoti pagrindinius atskaitomybės, audito ir finansų valdymo iššūkius, su kuriais susiduria ES, mes taip pat parengėme dvi Audito Rūmų audito patirtimi pagrįstas padėties apžvalgas.

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'V. Caldeira'.

Europos Audito Rūmų pirmininkas

Puslapis

04	Bendri rezultatai
04	Pagrindiniai teiginiai
05	ES lėšų panaudojimas pagal taisykles
15	Siekiant rezultatų ES lėšomis
18	Išsamesnė pajamų ir išlaidų sričių analizė
18	Pajamos
20	Žemės ūkis: rinkos ir tiesioginė parama
22	Kaimo plėtra, aplinka, žuvininkystė ir sveikata
24	Regioninė politika, energetika ir transportas
26	Užimtumas ir socialiniai reikalai
28	Išorės santykiai, pagalba ir plėtra
30	Moksliniai tyrimai ir kitos vidaus politikos
32	Administracinės ir kitos susijusios išlaidos
33	Europos plėtros fondai (EPF)
35	Aiškinamoji informacija
35	Trumpa audito metodo apžvalga
37	Europos Audito Rūmai ir jų darbas

Pagrindiniai teiginiai

2013 m. patikinimo pareiškimo santrauka

Europos Audito Rūmai teikia **teigiamą nuomonę** dėl 2013 m. Europos Sąjungos **finansinių ataskaitų** patikimumo.

2013 m. **pajamos** iš esmės yra **teisėtos ir tvarkingos**.

2013 m. **įsipareigojimai** iš esmės yra **teisėti ir tvarkingi**.

2013 m. **mokėjimai** yra reikšmingai paveikti klaidų. Todėl Audito Rūmai teikia **neigiamą nuomonę** dėl jų teisėtumo ir tvarkingumo.

Patikinimo pareiškimas pateiktas 2013 m. metinės ataskaitos 1 skyriuje.

- Įvertintas 2013 m. mokėjimų klaidų lygis, kuriuo matuojamas pažeidimų kiekis, yra 4,7 %. Jis panašus į 2012 m. **klaidų lygį** (4,8 %) ir vėl viršija 2 % reikšmingumo ribą.
- Iš esmės nepaisant tarp valstybių narių esančių didelių skirtumų, tikrintos **priežiūros ir kontrolės sistemos** buvo iš dalies veiksmingos užtikrinant mokėjimų tvarkingumą.
- *Regioninė politika, energetika ir transportas bei kaimo plėtra, aplinka, žuvininkystė ir sveikata* – tai dvi išlaidų sritys, kurios buvo labiausiai paveiktos klaidoms (jos atitinkamai sudarė 6,9 % ir 6,7 %). Su visomis sritimis, įskaitant *žemės ūkio: rinkos ir tiesioginės paramos bei užimtumo ir socialinių reikalų* sritis, kurioms taikomas **pasidalijamasis valdymas**, susijęs įvertintas klaidų lygis siekė 5,2 %.
- Valstybių narių institucijų ir Komisijos **taisomieji veiksmai ir priemonės lėšoms susigrąžinti** turėjo teigiamą poveikį įvertintam klaidų lygiui. Be šių veiksmy bendras įvertintas klaidų lygis būtų siekęs 6,3 %.
- Kaip ir 2012 m., didelės klaidų paveiktų operacijų, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas, dalies atveju **valstybių narių institucijos turėjo pakankamai informacijos**, kad galėtų aptikti ir ištaisyti klaidas prieš Komisijai pateikdamos prašymą dėl išlaidų kompensavimo.
- Kadangi nepaisant reikšmingo 2013 m. mokėjimų biudžeto padidėjimo **ir toliau didėja iš būsimų biudžetų finansuotinos sumos**, labai svarbu, kad Komisija planuotų savo mokėjimo reikalavimus vidutinės trukmės ir ilgajam laikotarpiams.
- Naudojant ES lėšas 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu dėmesys buvo skirtas jų įsisavinimui („panaudoti arba prarasti“) ir atitikčiai, o ne veiksmingumui. Šis **nepakankamas atsižvelgimas į veiklos rezultatus** yra pagrindinis didžiosios ES biudžeto dalies koncepcijos trūkumas.

ES lėšų panaudojimas pagal taisykles

2013 m. ES lėšos

Kiekvienais metais Audito Rūmai audituoja ES biudžeto pajamas ir išlaidas ir teikia savo nuomonę apie metinių finansinių ataskaitų patikimumą bei pajamų ir išlaidų operacijų atitiktį galiojančioms taisyklėms ir teisės aktams.

Iš viso 2013 m. ES biudžeto išlaidos sudarė **148,5 milijardo eurų**, taigi kiekvienam piliečiui teko apie 290 eurų. Šios lėšos sudaro apie vieną procentą ES bendrųjų nacionalinių pajamų ir apie du procentus ES valstybių narių visų valdžios sektorių išlaidų.

Kiekvienais metais Europos Parlamentas ir Taryba ES biudžetą tvirtina pagal septynerių metų finansines programas. Už užtikrinimą, kad biudžeto lėšos būtų tinkamai išleistos, visų pirma atsako Komisija. Dėl maždaug 80 % lėšų – daugiausia žemės ūkio ir sanglaudos srityje – šia pareiga Komisija dalijasi su ES valstybėmis narėmis.

Iš kur gaunamos lėšos?

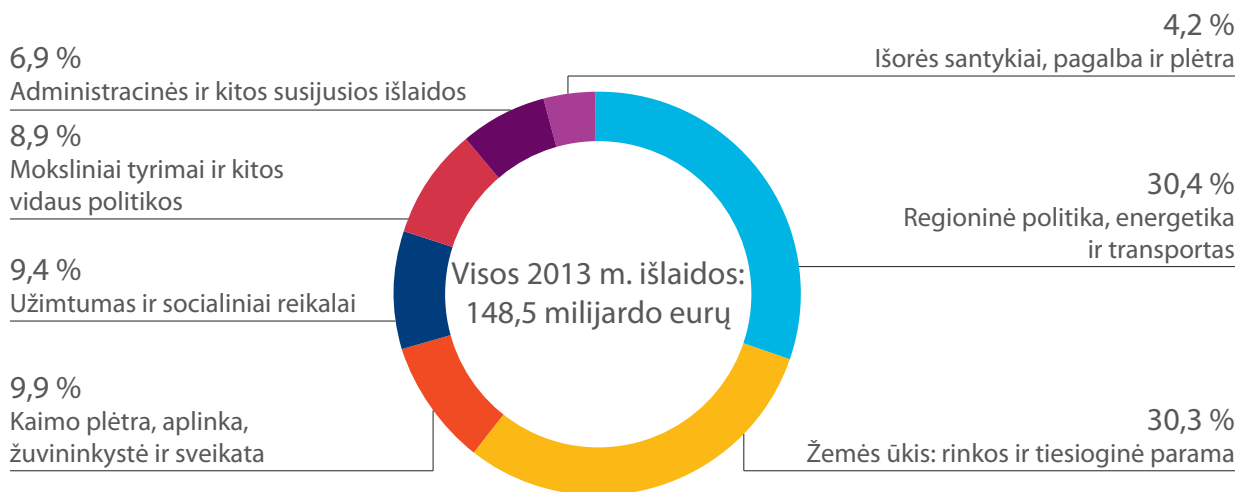
ES biudžetas finansuojamas įvairiais būdais. Didžiausią jo lėšų dalį apmoka valstybės narės remdamosi savo bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis (110,0 milijardo eurų). Kiti lėšų šaltiniai – tai valstybių narių išmokos, apskaičiuotos remiantis jų surinktu pridėtinės vertės mokesčiu (14,5 milijardo eurų) bei muitais ir žemės ūkio mokesčiais (15,4 milijardo eurų).

Kam išleidžiamos lėšos?

Metinės ES biudžeto lėšos išleidžiamos labai įvairioms politikos kryptims (žr. **1 diagramą**). Mokėjimai atliekami siekiant paremti labai įvairias veiklos rūšis: mokslinių tyrimų projektus, mokymus bedarbiams ar žemės ūkio produkciją.

1 diagrama

2013 m. ES biudžetas

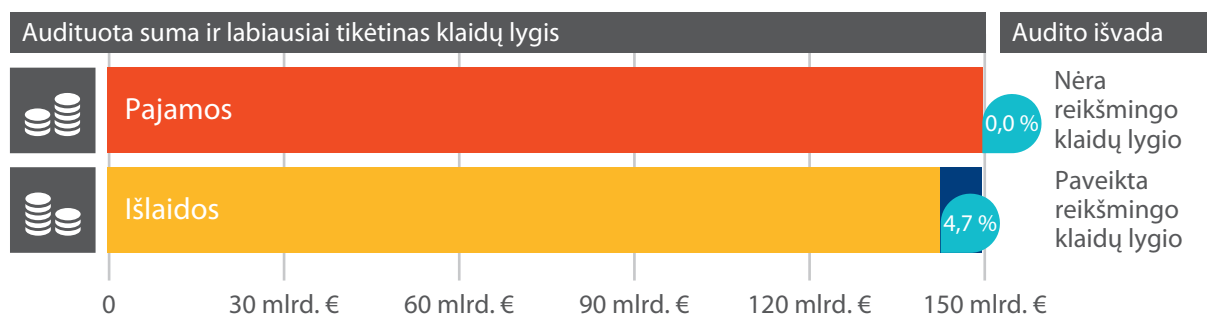

2013 m. audito metu nustatyti faktai

Pagrindinė Audito Rūmų audito darbo sudedamoji dalis – operacijų imčių, sudarytų iš viso ES biudžeto siekiant gauti statistiškai pagrįstus įverčius, parodančius, koku mastu pajamos ir įvairių sričių išlaidos yra paveiktos klaidų, testavimas. 2 diagramoje apibendrinti 2013 m. rezultatai. Daugiau informacijos apie Audito Rūmų audito metodą ir labiausiai tikėtino klaidų lygio įvertinimą pateikta 35 puslapyje.

2 diagrama

2013 m. viso ES biudžeto operacijų testavimo rezultatai

Labiausiai tikėtinas klaidų lygis (klaidų lygis, įvertintas remiantis statistinėje operacijų imtyje aptiktomis kiekybiškai įvertinamomis klaidomis)

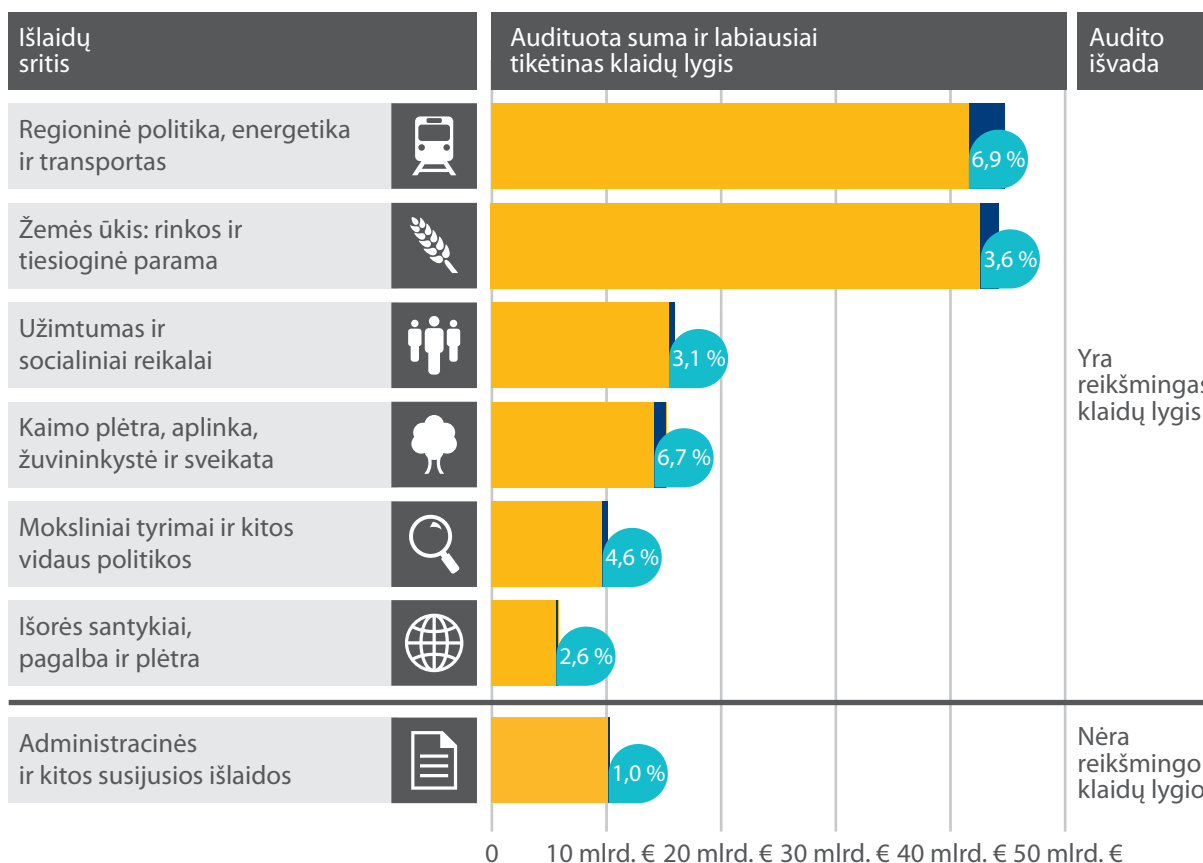
Dėl 2013 m. Audito Rūmai daro išvadą, kad pajamose reikšmingo klaidų lygio nebuvo. Dėl su visu išlaidų biudžetu susijusio įvertinto 4,7 % klaidų lygio nuomonė dėl išlaidų tvarkingumo yra neigiama (sąvokos „tvarkingumas“ paaiškinimas pateiktas 36 puslapyje).

Atlikus testus taip pat gauti su kiekviena išlaidų sritimi susiję rezultatai, kurie yra pateikti **3 diagramoje**.

Daugiau informacijos apie kiekvieną išlaidų sritį pateikta 18–34 puslapiuose ir atitinkamuose 2013 m. metinės ataskaitos skyriuose.

3 diagrama

2013 m. operacijų testavimo pagal ES išlaidų sritis rezultatai

Labiausiai tikėtinas klaidų lygis (klaidų lygis, įvertintas remiantis statistinėje operacijų imtyje aptiktomis kiekybiškai įvertinamomis klaidomis)

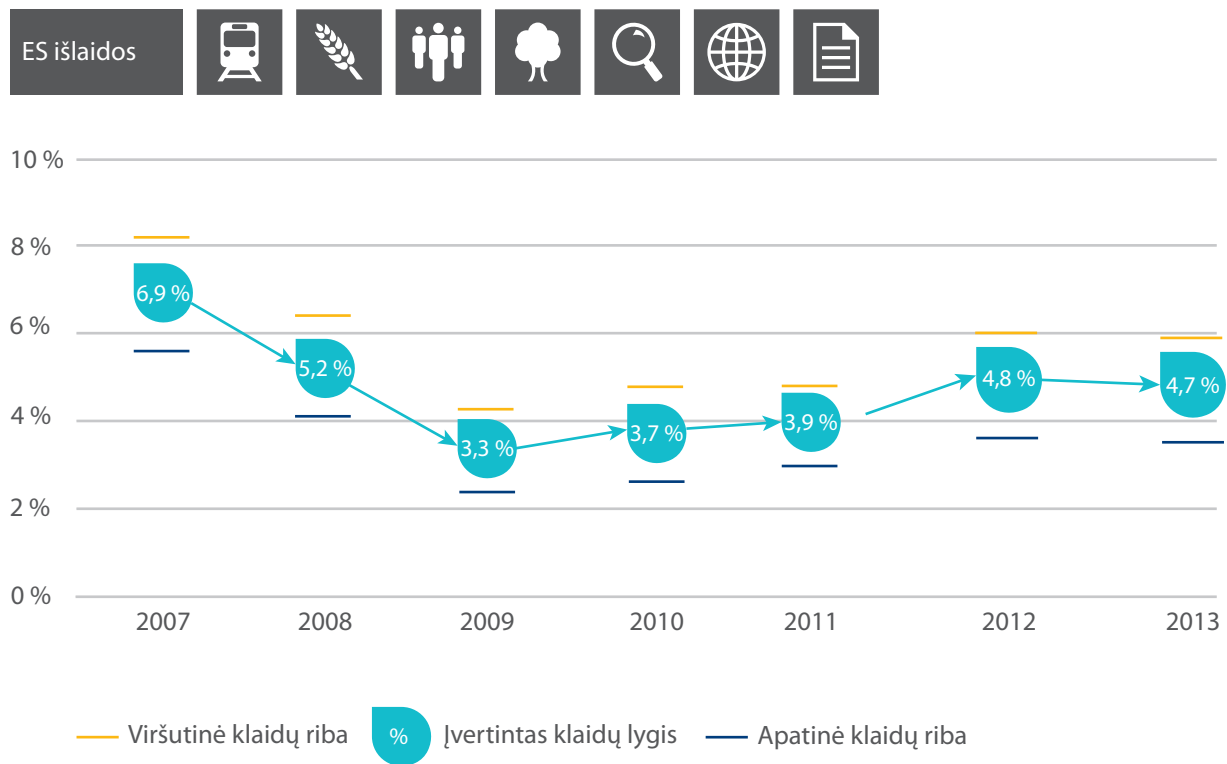
Pastaba: Audito Rūmai klaidų lygį vertina naudodami standartinius statistikos metodus. (Žr. metinės ataskaitos 1.1 priedą ir 1 skyrių).

Audito rezultatų analizė

Įvertintas 2013 m. mokėjimų klaidų lygis, kuriuo matuojamas pažeidimų kiekis, yra 4,7 %. Jis panašus į 2012 m. klaidų lygį (4,8 %) ir vėl viršija 2 % reikšmingumo ribą (žr. 4 diagramą).

4 diagrama

Viso ES biudžeto įvertintas klaidų lygis: 2007–2013 m.

Pastaba: Audito Rūmai labiausiai tikėtiną klaidų lygį vertina naudodami standartinius statistikos metodus. Audito Rūmai 95 % įsitikinę, kad klaidų lygis populiacijoje yra tarp apatinės klaidų ribos ir viršutinės klaidų ribos. Išsamiau žiūrėti metinės ataskaitos 1.1 priedą ir 1 skyrių bei 1.3 diagramą.

Klaidos, lėšų išekvojimas ir sukčiavimas

Audito Rūmų klaidų lygio įvertis nėra sukčiavimo, neefektyvumo ar išekvojimo matas. Tai įvertis pinigų, kurie neturėjo būti sumokėti, nes buvo panaudoti nesilaikant atitinkamų teisės aktų. Tipinės klaidos yra netinkamų finansuoti išlaidų arba su pirkimais, kurie buvo vykdomi netinkamai taikant viešųjų pirkimų taisykles, susijusių išlaidų padengimas.

Sukčiavimas yra sąmoninga apgaulė siekiant naudos. Audito Rūmai apie jį audito metu iškilusius įtariamo sukčiavimo atvejus praneša OLAF, Europos Sąjungos kovos su sukčiavimu tarnybai, kuri, bendradarbiaudama su valstybės narės institucijomis, atlieka būtiną tyrimą ir įgyvendina tolesnes priemones.

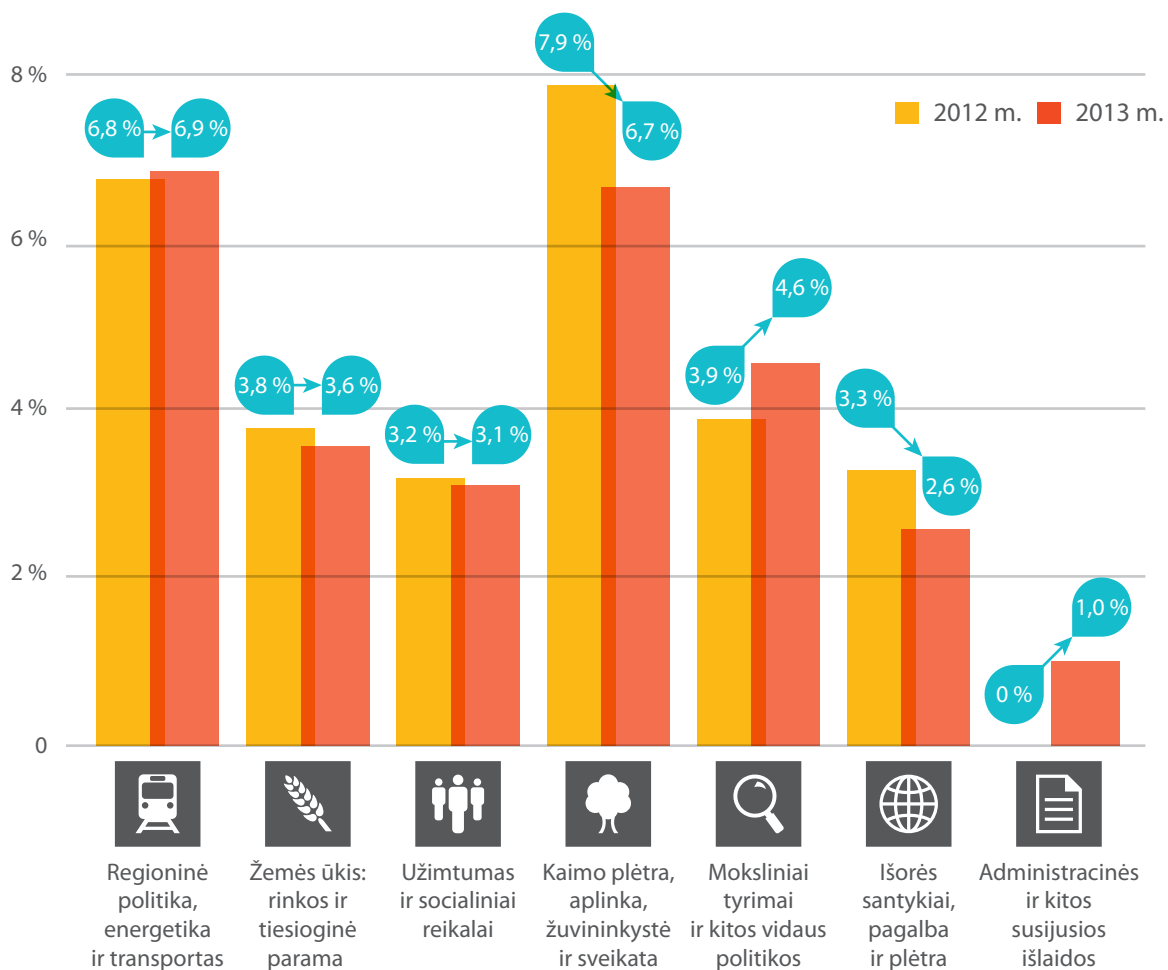
Įvertintų klaidų lygių įvairiose išlaidų srityse palyginimas pateiktas **5 diagramoje**. Klaidų lygio padidėjimą *mokslinių tyrimų ir kitų vidaus politikų* bei *administracinių ir kitų susijusių išlaidų* politikos grupėse atsvėrė jo sumažėjimas *kaimo plėtros, aplinkos, žuvininkystės ir sveikatos* bei *išorės santykių, pagalbos ir plėtros politikos* grupėse.

Kaip ir 2012 m., *regioninė politika, energetika ir transportas* bei *kaimo plėtra, aplinka, žuvininkystė ir sveikata* – tai dvi išlaidų sritys, kurios buvo labiausiai paveiktos klaidoms. Įvertintas šių dviejų sričių klaidų lygis, apimantis ir kitas dvi **pasidalijamojo valdymo sritis** (*žemės ūkio: rinkos ir tiesioginės paramos* bei *užimtumo ir socialinių reikalų*), sudaro 5,2 %. Visų kitų veiklos išlaidų (kurias Komisija daugiausia valdo tiesiogiai) įvertintas klaidų lygis siekė 3,7 %. Galiausiai Audito Rūmai nustatė, kad administracinių išlaidų srityje įvertintas klaidų lygis siekė 1,0 %.

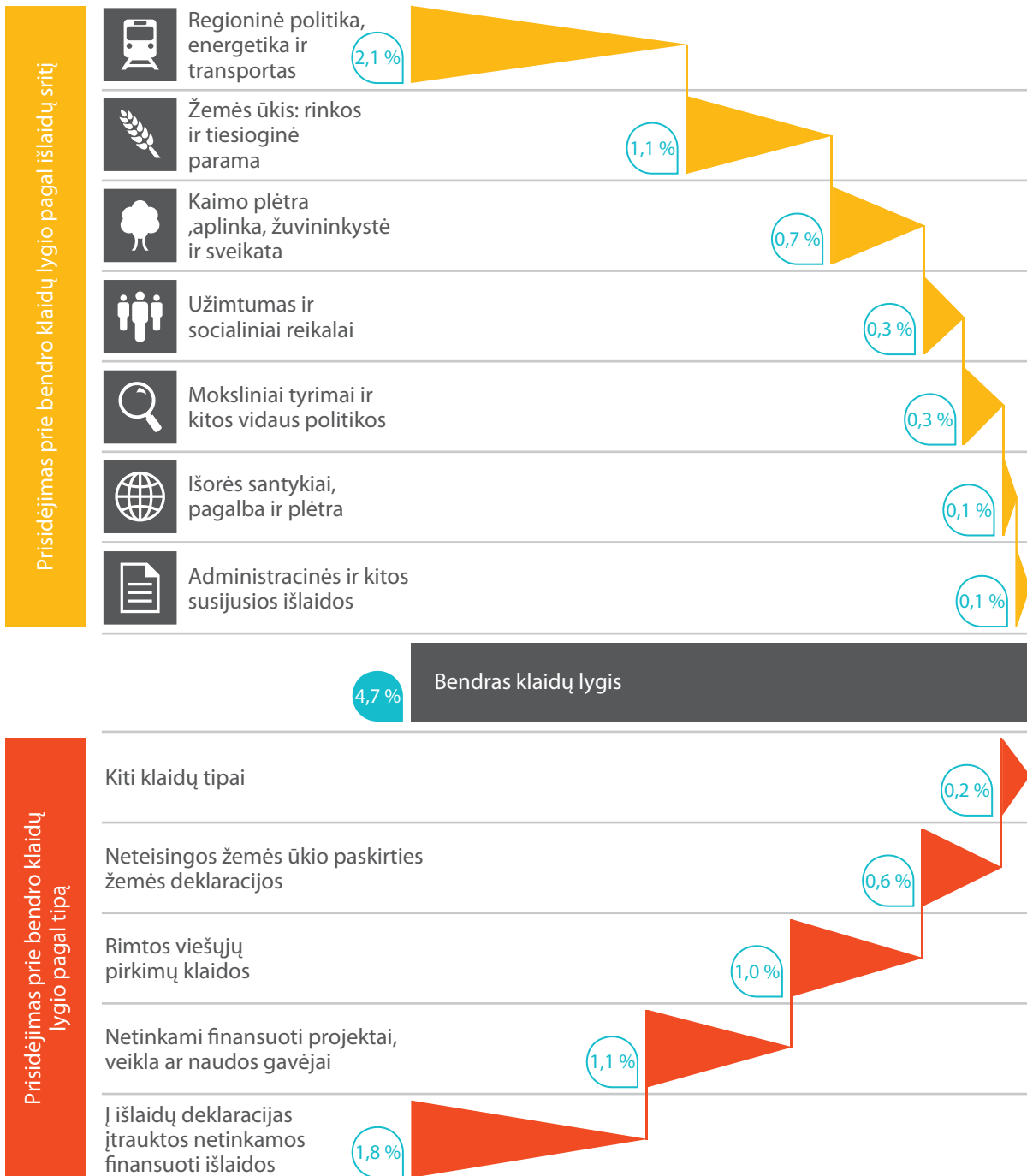
5 diagrama

2012 m. ir 2013 m. įvertintų klaidų lygių ES išlaidų srityse palyginimas

6 diagrama

Bendro įvertinto klaidų lygio išskaidymas pagal išlaidų sritį ir klaidų tipą

% Viso ES biudžeto įvertintas bendras klaidų lygis

% Bendro klaidų lygio dalis, išreikšta procentiniais punktais

Audito Rūmai analizavo, kiek konkretūs klaidų tipai ir konkrečios išlaidų sritys prisideda prie bendro įvertinto klaidų lygio (žr. **6 diagramą**).

Prie bendro įvertinto klaidų lygio labiausiai prisidėjo tos išlaidos, kurios neatitiko būtinų priskyrimo ES finansuojamiems projektams sąlygų (*į išlaidų deklaracijas įtrauktos netinkamos išlaidos* sudarė 39 % arba 1,8 procentinio punkto bendro įvertinto klaidų lygio). Antrieji pagal klaidų skaičių buvo tie projektai, kurių finansuojamas objektas / veikla arba naudos gavėjas neatitiko taikomų taisyklių (*netinkami projektai / veikla arba naudos gavėjai*: 22 %; 1,1 procentinio punkto bendro įvertinto klaidų lygio).

Regioninės politikos, energetikos ir transporto politikos grupė – didžiausia išlaidų sritis, kurioje nustatytas ir didžiausias įvertintas klaidų lygis. Dėl šio derinio jos indėlis į bendrą įvertintą klaidų lygį yra didžiausias (44 %; 2,1 procentinio punkto bendro įvertinto klaidų lygio). Politikos grupė „*Žemės ūkis: rinkos ir tiesioginė parama*“, kurios išlaidų kiekis yra panašus, perpus mažiau prisideda prie bendro įvertinto klaidų lygio.

Taisomosios priemonės turi teigiamą poveikį klaidų lygiui

Valstybės narės ir Komisija naudojami taisomosiomis priemonėmis siekdamas apsaugoti ES biudžetą neveiksmingų kontrolės sistemų ar netvarkingų išlaidų atvejais. Jei tokios taisomosios priemonės nebūtų pritaikytos 2013 m. Audito Rūmų audituotiems mokėjimams, bendras įvertintas klaidų lygis siektų 6,3 %, o ne 4,7 %.

Tačiau vis dar esama daug galimybių sumažinti įvertintą klaidų lygį geriau pritaikius esamas kontrolės sistemas ir taisomasias priemones. Audito Rūmai nustatė, kad didelės klaidų paveiktų operacijų, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas, dalies atveju valstybių narių institucijos turėjo pakankamai informacijos, kad galėtų aptikti ir ištaisyti klaidas prieš Komisijai pateikdamos prašymą dėl išlaidų kompensavimo. Pavyzdžiui, tokiu būdu *regioninės politikos, energetikos ir transporto politikos grupėje* įvertintas klaidų lygis būtų sumažėjęs nuo 6,9 iki 3,9 %, *kaimo plėtros, aplinkos, žuvininkystės ir sveikatos politikos grupėje* jis būtų sumažėjęs nuo 6,7 iki 2,0 %, o *užimtumo ir socialinių reikalų politikos grupėje* – nuo 3,1 iki 1,9 %.

Nauji uždaviniai teikiant patikimą finansinę informaciją

Pirmiau minėtų korekcinų pataisymų ataskaitose nėra aiškiai atskirti pagrindiniai jų tipai, o informacija daugiausia pateikiama ne apskaitos sistemoje. Dėl to sudėtinga atlikti tolesnę analizę ir sumažėja sąskaitose bei atitinkamose finansinėse ataskaitose teikimų duomenų tikslumas.

Kitas patobulinimas – vis dažnesnis naudojimas finansinėmis priemonėmis. Šiomis priemonėmis remiamos investicijos į ekonominio gyvybingumo potencialo turinčius projektus teikiant paskolas, garantijas, nuosavą kapitalą ir taikant kitus su rizikos prisiėmimu susijusius mechanizmus. Dėl sudėtingos jų struktūros finansines priemones būtina labai atidžiai vertinti ir registruoti pagal tarptautinius viešojo sektoriaus apskaitos standartus.

Tolesnis iš būsimų biudžetų finansuotinių sumų didėjimas

Pagrindiniai 2013 m. ES biudžeto ir finansų valdymo ypatumai buvo šie:

- o smarkiai padidėjo mokėjimų, kuriuos Komisijai buvo leista atlikti priėmus taisomuosius biudžetus, apimtis: 9,6 % pradinio biudžeto;
- o nepaisant didelio mokėjimų lygio, įsipareigojimai atlikti mokėjimus ateityje toliau didėjo 2,6 %;
- o užfiksuotas nuolatos pasikartojantis ilgas (vidutiniškai daugiau kaip dvejus metus trunkantis) laikotarpis nuo pradinio įsipareigojimo prisiėmimo iki Komisijos patvirtinimo, kad prašymai padengti išlaidas yra priimti;
- o 2012 m. pabaigoje galutiniams gavėjams buvo paskirstyti tik 37 % finansų inžinerijos priemonėms išmokėtų lėšų; ir
- o kaip įplaukos nebuvo užregistruotos nuo 2008 m. susikaupusios grąžintinos sumos, palūkanos ir dividendai, kurių vertė – 259 milijonai eurų.

Kas yra įsipareigojimai ir mokėjimai?

ES biudžetas susideda iš dviejų dalių: įsipareigojimų (einamaisiais metais ar ateityje išmokėtinų sumų) ir mokėjimų (apimančių išmokamas lėšas einamaisiais metais). Mokėjimai gali būti atliekami tik vadovaujantis galiojančiais įsipareigojimais. Metinės viršutinės įsipareigojimų ir mokėjimų ribos yra nustatytos daugiametėse finansinėse programose, dėl kurių susitarė Taryba ir Parlamentas.

Dėl ES išlaidų programų pobūdžio, ypač dėl ilgo laiko tarpo nuo įsipareigojimų prisiėmimo iki mokėjimų atlikimo daromas vis didesnis spaudimas būsimiems mokėjimų biudžetams. Tai liudija žymus 2013 m. mokėjimų biudžeto padidėjimas; numatoma, kad ši tendencija panašiai veiks ir būsimums biudžetus.

Kaip pagerinti biudžeto ir finansų valdymą

Audito Rūmai mano, kad Komisija turėtų:

- paskelbti daugiau reikšmingos informacijos apie taisomųjų mechanizmų veikimą (jų taikymo laiką, kilmę ir pobūdį) ir padidinti patikinimą dėl jos duomenų tikslumo registruojant informaciją įprastinėse apskaitos sistemose;
- registruoti ir vertinti visas finansines ir finansų inžinerijos priemones pagal tarptautinius viešojo sektoriaus apskaitos standartus, kaip antai įdiegiant patikimas turto vertės sumažėjimo nustatymo ir registravimo procedūras;
- teikti informaciją apie pinigus, laikomus kol bus išmokėtos kompensacijos galutiniams naudos gavėjams; ir
- parengti ir paskelbti ilgalaikę pinigų srautų prognozę, kuri būtų kasmet atnaujinama. Tai padėtų suinteresuotiesiems subjektams įvertinti būsimus mokėjimų reikalavimus ir biudžeto prioritetus.

Norite sužinoti daugiau? Visa informacija apie pagrindinius nustatytus faktus pateikta 2013 m. metinės ataskaitos dėl ES biudžeto 1 skyriuje „Patikinimo pareiškimas ir patvirtinamoji informacija“.

Siekiant rezultatų ES lėšomis

ES lėšos turėtų būti naudojamos laikantis patikimo finansų valdymo principų: ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo. Tam, kad būtų užtikrintas veiksmingumas, yra būtinos sąnaudos (finansų, personalo, programai įgyvendinti reikalingos materialiosios, organizacinės arba reguliavimo priemonės), išdirbiai (programos galutiniai rezultatai), rezultatai (tiesioginis programos poveikis tiesioginiams adresatams arba gavėjams) ir poveikis (ilgalaikiai pokyčiai visuomenėje, kurie bent iš dalies yra nulemti ES veiksmų). Audito Rūmai vertina šiuos požymius atlikdami veiklos auditus.

Nepakankamas dėmesys veiklos rezultatams

Naudojant ES lėšas 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu dėmesys buvo skirtas jų įsisavinimui („panaudoti arba prarasti“) ir atitikčiai, o ne veiksmingumui. Pavyzdžiui, atrenkant projektus ES lėšoms gauti visų pirma buvo atsižvelgiama į poreikį panaudoti turimas ES lėšas, po to – į būtinybę atitikti taisykles ir tik po to, tačiau ribotai, – į rezultatų pasiekimą ir poveikio užtikrinimą. Šis nepakankamas atsižvelgimas į veiklos rezultatus yra pagrindinis didžiosios ES biudžeto dalies koncepcijos trūkumas.

Komisija teigia, kad 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu daugiau dėmesio bus skirta veiklos rezultatams, o pagrindinė paskata bus veiklos lėšų rezervai. Komisija, naudodamasi šiais rezervais, stabdys konkrečiai valstybei narei skirtą 6 % lėšų išmokėjimą tol, kol veiklos rezultatai nebus laikomi pakankamais. Tačiau faktiškai indėlių ir išdirbių rodikliai vis dar iš esmės lems, ar bus leista naudotis lėšomis. Komisija taikys rezultatų rodiklius tik tam tikrose srityse.

Komisija, siekdama užtikrinti, kad veiklos lėšų rezervai būtų efektyviau naudojami, programavimo laikotarpio pradžioje turės susitarti dėl tinkamų tikslų ir riboženklų ir iš valstybių narių gauti tikslus, patikimus ir savalaikius duomenis, kad nustatytų, ar buvo įgyvendinti tikslai.

Ataskaitų teikimo tvarka nėra pritaikyta veiksmingumo kultūrai, kurią siekiama sukurti

Viso biudžeto lygmeniu teikiamos veiksmingumo ataskaitos yra suskirstytos į kelias bendro pobūdžio ataskaitas. Šiose ataskaitose nenagrinėjama su strategijos „Europa 2020“ tikslų pasiekimu susijusi pažanga ir nepateikiama išsami rezultatų, gautų kuriant ES pridėtinę vertę, apžvalga. Tačiau ketvirtoji vertinimo ataskaita – tai žingsnis teisinga linkme, kadangi joje stengiamasi nustatyti ryšį tarp pagrindinių finansinių programų ir turimos su strategija „Europa 2020“ susijusios informacijos apie veiklos rezultatus.

Atskirų Komisijos generalinių direktoratų lygmeniu valdymo planuose nustatomi su jų politiniais įsipareigojimais susiję veiklos rezultatų tikslai ir vėliau metinėse veiklos ataskaitose pranešama apie pasiekimus. Audito Rūmams patikrinus Komisijos generalinių direktoratų valdymo planus ir metines veiklos ataskaitas paaiškėjo, kad patikrinimas apsiriboja tvarkingumu ir vidaus kontrole, o veiksmingumo klausimai nėra nagrinėjami. Be to, tikslai buvo per daug aukšto lygio, kad galėtų būti naudingi valdymo tikslais, o atrinkti rodikliai ne visuomet yra tinkami veiklos rezultatams vertinti.

Ne visada parodoma pridėtinė ES išlaidų vertė

19-oje Audito Rūmų 2013 m. paskelbtų specialiųjų ataskaitų nagrinėjamos labai įvairios veiklos audito temos; jose vertinama, ar ES intervencijos priemonės buvo valdomos laikantis patikimo finansų valdymo principų (ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo).

Audito Rūmai išnagrinėjo, ko galima būtų pasimokyti iš jos 2013 m. specialiųjų ataskaitų rengiant naujas 2014–2020 m. programavimo laikotarpio programas ir projektus, ir nustatė, kad:

- o **ne visada būdavo užtikrinama ES pridėtinė vertė; ir**

Pavyzdys: Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas

Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšomis kompensuojami darbuotojai, nukentėję nuo masinių atleidimų. Audito Rūmai nustatė, kad trečdalį lėšų bet kuriuo atveju būtų sumokėjęs valstybės narės. (Specialioji ataskaita Nr. 7/2013 „Ar Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas sukūrė ES pridėtinę vertę į darbo rinką reintegruojant atleistus darbuotojus?“)

- o **keliais atvejais buvo nustatytas galimas savaimingumas, o tai reiškia, kad naudos gavėjai būtų vykdę savo veiklą ir be ES finansavimo.**

Pavyzdys: Rizikos pasidalijimo finansinė priemonė

Komisija negalėjo pakankamai pagrįsti, kad pagal rizikos pasidalijimo finansinę priemonę (finansinę priemonę, kuria siekiama gerinti galimybes pasinaudoti skolų finansavimu mokslinių tyrimų srityje) skiriama ES parama suteikė galimybę didesnėms investicijoms už tas, kurias naudos gavėjai būtų įgyvendinę ja nepasinaudojus. (Specialioji ataskaita Nr. 2/2013 „Ar Komisija užtikrino efektyvų Mokslinių tyrimų septintosios bendrosios programos įgyvendinimą?“)

Buvo įgyvendinta didžioji Audito Rūmų rekomendacijų dalis

Audito Rūmų vykdoma jų veiklos audito rekomendacijų įgyvendinimo priežiūra yra pagrindinis atskaitomybės ciklo elementas, kuris skatina Komisiją veiksmingai įgyvendinti ataskaitose pateiktas rekomendacijas. Audito Rūmai patikrino Komisijos tolesnius veiksmus, kurių ji ėmėsi atsižvelgdama į 2007–2010 m. laikotarpiu priimtose aštuoniose specialiosiose ataskaitose pateiktas rekomendacijas, ir nustatė, kad ji visiškai arba dauguma atžvilgių įgyvendino 79 % rekomendacijų.

Audito Rūmai rekomenduoja Komisijai:

- kitos Finansinio reglamento peržiūros metu racionalizuoti savo ataskaitų dėl veiksmingumo teikimo tvarką;
- užtikrinti, kad vertinimo ataskaitoje būtų pateikta visos turimos su pažanga, padaryta įgyvendinant strategijos „Europa 2020“ tikslus, susijusios informacijos suvestinė; ir
- toliau tobulinti savo veiklos rezultatų valdymo ir ataskaitų teikimo sistemą, leidžiančią Komisijai priiimti atsakomybę už patikimą finansų valdymą ir ES biudžeto indėlį į politikos rezultatus.

Išsamesnė pajamų ir išlaidų sričių analizė

18

Pajamos

149,5 milijardo eurų

Ką mes auditavome

Auditas apėmė ES pajamas, kuriomis ji finansuoja savo biudžetą. Remiantis valstybių narių *BNPj* ir jų surinktu PVM apskaičiuoti pajamų įnašai 2013 m. sudarė atitinkamai 74 % ir 10 %. ES vardu valstybių narių administravimo institucijų už importą surinkti muitai ir cukraus gamybos mokestis sudarė 10 % pajamų, o likę 6 % buvo gauti iš kitų pajamų šaltinių.

ES pajamų audito paaiškinimas

BNPj ir PVM pagrįstos ES pajamos apskaičiuojamos remiantis valstybių narių pateiktas makroekonominiais statistiniais duomenimis ir įverčiais. Audito Rūmų atspindimų operacijų tvarkingumo auditas apima Komisijos atliekamą duomenų apdorojimą, bet ne valstybių narių institucijų vykdomą pirminį jų generavimą. Todėl Audito Rūmų audito išvadoje nagrinėjamas bet kokių Komisijos klaidų poveikis bendrai pajamų sumai.

Muitų atveju Audito Rūmai tikrina, kaip Komisija nagrinėja valstybių narių pateiktus muto mokesčių išrašus ir atrinkose valstybėse narėse taikomas kontrolės priemones.

Ką mes nustatėme

Paveikta reikšmingo klaidų lygio?

Ne

Įvertintas klaidų lygis

0,0 % (2012 m.: 0,0 %)

Tikrintos kontrolės sistemos

Veiksmingos

Audito Rūmai atkreipia dėmesį į problemą, susijusią su **neapskaitytos ekonomikos duomenimis**, kurie yra įtraukti į valstybių narių atliktus *BNPj* grindžiamo įnašo skaičiavimus. Šie duomenys valstybių narių lygiu nėra pakankamai suderinti.

Išlyga yra priemonė, kuri leidžia palikti galimybę ištaisyti abejones keliančius valstybės narės pateiktų *BNPj* duomenų elementus. Yra pateikta **bendroji išlyga dėl Graikijos** 2008 ir 2009 m. **BNPj duomenų**, kadangi jie vis dar pagrįsti preliminariais įverčiais. Tai – su Graikijos nacionalinėmis finansinėmis ataskaitomis susijusios problemos dalis.

Valstybių narių muitinės atlieka patikras, kad patikrintų, ar importuotojai laikosi tarifų ir importo taisyklių. Audito Rūmai nustatė, kad skirtingose aplankytose valstybėse narėse šių patikrų kokybė labai skyrėsi. Dėl to importuotojai, siekdami sumažinti tikimybę, kad bus patikrinti, ir sukomplicuoti privalomų sumokėti muitų rinkimą, prekėms deklaruoti gali pasirinkti kitą valstybę narę, o ne tą, kurioje jie nuolat gyvena. Vienas tokių pavyzdžių buvo Lenkijos importuotojas, kuris iškrovė kuniškus tekstilės gaminius Hamburge (Vokietijoje), transportavo juos į Roterdamą (Nyderlandus), kad ten juos deklaruotų kaip išleistus į laisvą apyvartą, ir tada nugabeno juos į Lenkiją, kad parduotų galutiniams vartotojams.

Ką mes rekomenduojame

Audito Rūmai rekomenduoja Komisijai:

- skatinti valstybes nares suderinti neapskaitytos ekonomikos duomenų kompiliavimo metodikas;
- sudaryti išsamų veiksmų planą, kuriame būtų nustatyti aiškūs Graikijos nacionalinių finansinių ataskaitų kompiliavimo problemų sprendimo riboženkliai, ir atidžiai prižiūrėti, kaip jis vykdomas; ir
- nustatyti minimalius valstybių narių muitinių atliekamų patikrų standartus, kad jos galėtų tiksliau identifikuoti rizikingus importuotojus.

Norite sužinoti daugiau? Visa informacija apie Audito Rūmų atliktą ES pajamų auditą pateikta 2013 m. metinės ataskaitos dėl ES biudžeto 2 skyriuje.

Žemės ūkis: rinkos ir tiesioginė parama 45,0 milijardo eurų

Ką mes auditavome

Ši išlaidų sritis apima Europos žemės ūkio garantijų fondą (EŽŪGF) – vieną iš dviejų pagrindinių ES bendros žemės ūkio politikos priemonių. Šia politika siekiama padidinti žemės ūkio našumą, užtikrinti deramą žemės ūkiu besiverčiančios bendruomenės gyvenimo lygį, stabilizuoti rinkas ir užtikrinti maisto produktų tiekimą priimtinomis kainomis. Išlaidų panaudojimas administruojamas kartu su valstybėmis narėmis.

Ką mes nustatėme

Dauguma šios srities išlaidų apskaičiuojamos remiantis žemės ūkio paskirties žemės plotu. Daug kiekybiškai įvertinamų klaidų atsiranda naudos gavėjams pateikus klaidingas paraiškas, dažniausiai pasitaikanti klaida – **deklaruojamas didesnis nei faktinis žemės plotas** (žr. pavyzdį).

Pavyzdys: Per didelis deklaravimas – prašymai suteikti paramą už netinkamą finansuoti žemę

Vokietijoje, Airijoje, Graikijoje, Prancūzijoje, Lenkijoje ir Rumunijoje* kai kurie žemės sklypai, kurie buvo deklaruoti kaip **daugiametės ganyklos** ir kuriems buvo atliktas mokėjimas, iš tikrųjų buvo visiškai arba iš dalies dengiami netinkamos finansuoti augmenijos (tankių krūmų arba medžių). Šiems netinkamiems finansuoti plotams ES parama neturėjo būti skirta. Graikijoje ši klaida atsirado dėl to, kad tokie sklypai buvo suklasifikuoti kaip reikalavimus atitinkančios ganyklos ir atitinkamai užregistruoti žemės sklypų identifikavimo sistemoje.

* Atkreipkite dėmesį į pavyzdžiuose nurodytų valstybių narių pavadinimus: vadovaudamiesi savo imties sudarymo metodika Audito Rūmai operacijas kiekvienoje valstybėje narėje, naudos gavėjų valstybėje ir (arba) regione tikrina ne kasmet. Klaidų pavyzdžiai pateikti siekiant parodyti, kokie yra dažniausi klaidų tipai. Jie nesudaro pagrindo išvadoms dėl konkrečių valstybių narių, naudos gavėjų valstybių ir (arba) regionų.

Pagal visas EŽŪGF tiesioginės paramos schemas teikiamos ES paramos gavėjai yra teisiškai įsipareigoję įvykdyti **kompleksinės paramos reikalavimus**. Šie reikalavimai susiję su aplinkos apsauga, visuomenės, gyvūnų ir augalų sveikata, gyvūnų gerove ir su žemės ūkio paskirties žemės geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės išlaikymu. Ūkininkams šių įsipareigojimų nesilaikant, jiems teikiama pagalba sumažinama. Audito Rūmams atlikus testus pažeidimų buvo nustatyta 25 % su šiais kompleksinės paramos įsipareigojimais susijusių operacijų.

Didelės klaidų paveiktų operacijų dalies atveju **valstybių narių institucijos turėjo pakankamai informacijos**, kad galėtų aptikti ir ištaisyti klaidas prieš Komisijai pateikdamos prašymą dėl išlaidų kompensavimo. Jei prieš deklaruojant išlaidas Komisijai ši informacija būtų panaudota taisant klaidas, įvertintas šios srities klaidų lygis būtų buvęs 2,5 %.

Audito Rūmams patikrinus **integruotas administravimo ir kontrolės sistemas (IAKS)** keturiose valstybėse narėse (Vokietijoje, Airijoje, Prancūzijoje ir Italijoje) buvo nustatyta:

- administracinės kontrolės procedūrų trūkumų, įskaitant su trijų valstybių narių duomenų bazių kokybe (Airijoje, Prancūzijoje ir Italijoje) susijusių trūkumų;
- su patikrų vietoje kokybe dviejose valstybėse narėse (Vokietijoje ir Italijoje) susijusių trūkumų; ir
- su procedūromis, skirtomis užtikrinti neteisėtų išmokų susigrąžinimą dviejose valstybėse narėse (Airijoje ir Italijoje) susijusių trūkumų.

Nepaisant audito metu nustatytų trūkumų, IAKS iš esmės reikšmingai prisideda prie klaidų užkardymo tose išlaidose, kurioms ji yra taikoma.

Tose valstybėse narėse, kurios į ES įstojo 2004 m. ar vėliau, ES parama teikiama **vaisių ir daržovių gamintojų grupėms**. Kad gamintojų grupės būtų tokiomis pripažintos, jos turi atitikti su gamintojų narių skaičiumi ir santykiniu dydžiu susijusias sąlygas. Audito Rūmai nustatė, kad devynios Lenkijoje tikrintos gamintojų grupės iš 40 šių sąlygų neatitiko. Savo 2013 m. metinėje veiklos ataskaitoje Komisija pranešė apie nustatytą išlygą, kurios vertė – 25 % visų pagal šią Lenkijoje taikytą rizikos veikiančią priemonę išleistų lėšų.

Ką mes rekomenduojame

Audito Rūmai rekomenduoja:

- Komisija ir valstybės narės turėtų imtis būtinų priemonių siekdamas užtikrinti, kad būtų iki galo išnaudotas IAKS potencialas, pavyzdžiui, užtikrinant, jog būtų teisingai įvertintas ir užregistruotas žemės ūkio paskirties sklypų tinkamumas finansuoti ir jų dydis; ir
- Komisija turėtų prižiūrėti, kaip yra vykdomi taisomieji veiksmai, susiję su gamintojų grupėms Lenkijoje teiktos ES paramos trūkumais.

Norite sužinoti daugiau? Visa informacija apie Audito Rūmų atliktą su rinkos ir tiesiogine parama žemės ūkiui susijusių ES išlaidų auditą pateikta 2013 m. metinės ataskaitos dėl ES biudžeto 3 skyriuje.

Kaimo plėtra, aplinka, žuvininkystė ir sveikata 15,6 milijardo eurų

Ką mes auditavome

Ši išlaidų sritis apima kaimo plėtrą, aplinką ir klimatui skirtus veiksmus, jūrų reikalus ir žuvininkystę bei sveikatą ir vartotojų apsaugą.

Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP) sudaro 88 % šioje srityje atliekamų mokėjimų. Išlaidų panaudojimas administruojamas kartu su valstybėmis narėmis. EŽŪFKP bendrai finansuoja kaimo plėtros išlaidas taikant valstybių narių kaimo plėtros programas. Šios išlaidos apima su plotu susietas priemones (pavyzdžiui, agrarinės aplinkosaugos išmokos ir kompensacijos ūkininkams gamtinių kliūčių turinčiose vietovėse) ir su plotu nesusietas priemones (pavyzdžiui, žemės ūkio valdų modernizavimas ir pagrindinių paslaugų ekonomikai ir kaimo gyventojams įdiegimas).

Ką mes nustatėme

Daugelio klaidų priežastis buvo ta, kad buvo **nesilaikoma finansavimo tinkamumo reikalavimų**, visų pirma agrarinės aplinkosaugos įsipareigojimų (žr. pavyzdį), specialių reikalavimų, taikomų investiciniams projektams, ir viešųjų pirkimų taisyklių.

Pavyzdys: Agrarinės aplinkosaugos įsipareigojimų nesilaikymas

Vienam ūkininkui Sardinijoje (Italija) buvo sumokėta kompensacija už tai, kad jis nebenaudos **aplinkai kenksmingų augalų apsaugos produktų artiškams**. Patikros vietoje metu Audito Rūmai nustatė, kad paramos gavėjas šiuos produktus naudojo 12 kartų audituoto laikotarpio metu. Dėl to ši išmoka neturėjo būti sumokėta.

Panašūs agrarinės aplinkosaugos įsipareigojimų nesilaikymo atvejai taip pat buvo nustatyti Pjemonte (Italijoje), Vengrijoje, Nyderlanduose, Lenkijoje ir Rumunijoje.

Didelės klaidų paveiktų operacijų dalies atveju **valstybių narių institucijos turėjo pakankamai informacijos**, kad galėtų aptikti ir ištaisyti klaidas prieš Komisijai pateikdamos prašymą dėl išlaidų kompensavimo. Jei prieš deklaruojant išlaidas Komisijai ši informacija būtų panaudota taisant klaidas, įvertintas klaidų lygis būtų buvęs 2,0 %.

Audito Rūmams patikrinus kaimo plėtros **kontrolės sistemas** buvo nustatyta:

- su **tinkamumo sąlygų patikromis** susijusių trūkumų, pavyzdžiui, (septyniose iš aštuonių tikrintų valstybių narių – Vokietijoje, Ispanijoje, Italijoje, Latvijoje, Maltoje, Rumunijoje ir Slovėnijoje, išskyrus Lenkiją) nebuvo nustatytas netinkamas finansuoti PVM arba dvigubo finansavimo rizika;
- nepakankamo **sąnaudų pagrįstumo** vertinimo atvejų (visose keturiose tikrintose valstybėse narėse – Italijoje, Latvijoje, Lenkijoje ir Rumunijoje);
- su **kompleksinės paramos patikrų** koncepcija ir vykdymu susijusių trūkumų (visose keturiose tikrintose valstybėse narėse – Čekijoje, Ispanijoje, Italijoje ir Maltoje); kompleksinis paramos susiejimas įpareigoja naudotis gavėjus įvykdyti konkrečias sąlygas, pavyzdžiui, aplinkosaugos ar socialinius standartus, kurie yra būtini norint atitikti finansavimo gavimo reikalavimus; ir
- su **viešųjų pirkimų taisyklių patikromis** susijusių trūkumų (visose trijose tikrintose valstybėse narėse – Italijoje, Latvijoje ir Lenkijoje, žr. pavyzdį).

Pavyzdys: Valstybių narių lygmeniu atliekama nepakankamai viešųjų pirkimų taisyklių patikrų

Latvijoje mokėjimo agentūra buvo 2 milijonų eurų EŽŪFKP paramos, skirtos finansuoti agentūros **trečiojioms šalims patikėtą IT sistemą**, gavėja. Sutarčiai dėl šios sistemos buvo taikomos viešųjų pirkimų taisyklės. Audito Rūmai nustatė, kad sutarties dėl IT sistemos ir jos tolesnės priežiūros skyrimą paveikė kelios rimtos klaidos. Pavyzdžiui, mokėjimo agentūra vietoj pagal teisės aktus reikalaujamos atviros ar ribotos procedūros taikė derybų procedūrą. Kadangi nebuvo laikomasi privalomų procedūrų, išlaidos yra netinkamos gauti ES finansavimą.

Ką mes rekomenduojame

Audito Rūmai kaimo plėtros srityje rekomenduoja:

- valstybėms narėms geriau vykdyti taikomas administracines patikras, pasinaudojant visa svarbia mokėjimo agentūrų informacija. Tai galėtų padėti aptikti ir ištaisyti didžiąją klaidų dalį; ir
- valstybėms narėms užtikrinti, kad į veiksmų planus, skirtus ištaisyti didelį įvertintą klaidų lygį kaimo plėtros politikos srityje, būtų įtraukti visi regionai ir visos priemonės, visų pirma investicinės priemonės, ir atsižvelgti į Komisijos ir Audito Rūmų audito metu nustatytus faktus.

Regioninė politika, energetika ir transportas 45,5 milijardo eurų

Ką mes auditavome

Šio audito metu buvo nagrinėjama regioninė politika, kuri yra daugiausia finansuojama per Europos regioninės plėtros fondą (ERPF) ir Sanglaudos fondą (SF) (buvo patikrinti 96 % šios išlaidų srities mokėjimų). Regionine politika siekiama stiprinti ekonominę ir socialinę sanglaudą Europos Sąjungoje mažinant įvairių regionų išsivystymo lygio atotrūkį. Regioninės politikos išlaidos yra administruojamos kartu su valstybėmis narėmis, bendrai finansuojant į patvirtintas išlaidų programas įtrauktus projektus.

Energetika ir transportas sudaro likusią 4 % šios audituotos išlaidų srities dalį. Energetikos ir transporto politikų tikslai – Europos piliečiams ir įmonėms suteikti galimybę naudotis saugiomis, tvariomis ir konkurencingomis energetikos ir transporto sistemomis bei paslaugomis. Šias išlaidas tiesiogiai valdo Komisija.

Ką mes nustatėme

Audito Rūmai nustatė **rimtų klaidų viešųjų pirkimų srityje**, kurios sudarė 39 % įvertinto klaidų lygio. Bendra įvertinta patikrintų 122 viešųjų pirkimų sutarčių vertė sudarė 4,2 milijardo eurų.

Pavyzdys: Nepagrįstas tiesioginis sutarties skyrimas

Papildomų **oro uosto keleivių terminalo** statybos darbų Vokietijoje sutartys buvo tiesiogiai skirtos pradiniam rangovui. Šie papildomi darbai turėjo būti vykdomi dėl prasto projekto parengimo, planavimo ir įgyvendinimo, o ne dėl nenumatytų aplinkybių. Tokiais atvejais tiesioginis skyrimas yra neteisėtas, nes papildomi darbai turėjo būti skiriami organizuojant konkursą.

Panašūs nepagrįsto tiesioginio sutarties skyrimo atvejai taip pat buvo nustatyti vykdant projektus Belgijoje, Čekijoje, kituose Vokietijos regionuose, Ispanijoje, Italijoje ir Švedijoje.

Audito Rūmų auditoriai taip pat tikrina, ar laikomasi ES **valstybės pagalbos taisyklių**. Neteisėta valstybės pagalba naudos gavėjams suteikia nesąžiningą pranašumą ir tokiu būdu iškraipo vidaus rinką. Su valstybės pagalba susijusios klaidos sudarė 17 % šios srities įvertinto klaidų lygio (žr. pavyzdį).

Pavyzdys: Valstybės pagalba pelningam projektui

Pagalba buvo suteikta Slovėnijos mažai ar vidutinei įmonei (MVĮ) **mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklai automobilių pramonėje**. Tačiau MVĮ visiškai priklausė didelių įmonių nuosavybei ir savo mokslinių tyrimų veiklą vykdė išimtinai tik joms. Kadangi viešojo finansavimo taisyklės yra griežtesnės didelėms įmonėms, ši įmonė neturėjo teisės gauti viso finansavimo.

Panašūs atvejai buvo nustatyti Bulgarijoje ir Vengrijoje.

Didelės klaidų paveiktų operacijų dalies atveju **valstybių narių institucijos turėjo pakankamai informacijos**, kad galėtų aptikti ir ištaisyti klaidas prieš Komisijai pateikdamos prašymą dėl išlaidų kompensavimo. Jei prieš deklaruojant išlaidas Komisijai ši informacija būtų panaudota taisant klaidas, įvertintas šios srities klaidų lygis būtų buvęs 3,9 %.

Audito Rūmai taip pat nustatė, kad pagal **finansų inžinerijos priemones** (FIP) skiriamų lėšų galutiniams paramos gavėjams išmokėjimo lygiai 2013 m. ir toliau išliko žemi. Šiais fondais teikiama pagalba įmonėms arba miestų projektams skiriant nuosavo kapitalo investicijas, paskolas arba garantijas. Jie gauna įnašą po to, kai yra nustatoma jų teisinė struktūra, ir vėliau naudoja šias lėšas projektų rėmimui. Iš viso 25 valstybėse narėse buvo įdiegta 940 FIP. Joms skirtas fondas sudaro apie 12,6 milijardo eurų.

Ką mes rekomenduojame

Audito Rūmai rekomenduoja Komisijai:

- pareikalauti iš valstybių narių jų vadovybės pareiškimuose pateikti aiškų patvirtinimą dėl vadovaujančiųjų ir tvirtinančiųjų institucijų atliekamų pirmojo lygmens patikrų veiksmingumo;
- atlikti nuodugnų išliekančios su 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu valstybių narių institucijų atliktomis pirmojo lygmens patikromis susijusios problemos vertinimą, kaip to reikalaujama pagal Finansinį reglamentą;
- išnagrinėti didelio ES valstybės pagalbos taisyklių nesilaikymo dažnio priežastis; ir
- sumažinti besikartojančius vėlavimus išmokant ES lėšas pagal FIP.

Užimtumas ir socialiniai reikalai

16,2 milijardo eurų

Ką mes auditavome

Šio audito metu buvo nagrinėjama su *užimtumu ir socialiniais reikalais* susijusi išlaidų sritis, kuri yra ES sanglaudos politikos dalis. Pagrindiniai šių išlaidų tikslai yra mažinti nedarbą, vystyti žmogiškuosius išteklius ir skatinti integraciją į darbo rinką. Europos socialinis fondas (ESF) yra pagrindinė užimtumo ir socialinės politikos įgyvendinimo priemonė, kuriai 2013 m. teko 98 % šios išlaidų srities mokėjimų. ESF finansuoja investicijas į žmogiškąjį kapitalą remdamas mokymus ir kitas užimtumo priemones. Išlaidų panaudojimas administruojamas kartu su valstybėmis narėmis.

Ką mes nustatėme

Dauguma aptiktų klaidų – sudarančių 93 % įvertinto klaidų lygio – buvo susijusios su **netinkamų finansuoti išlaidų ir projektų bei reikalavimus neatitinkančių naudos gavėjų ar dalyvių išlaidų kompensavimu** (žr. pavyzdį). Likusios klaidos buvo susijusios su viešaisiais pirkimais.

Pavyzdys: Personalo išlaidų perdeklaravimas

Pagal taikomas taisykles pridėtinės išlaidos turėtų būti sąžiningu ir teisingu būdu proporcingai paskirstytos ES lėšomis finansuojamiems projektams. Vienoje **privačioje mokykloje** Portugalijoje ES projektui buvo priskirtas visas mokyklos direktoriaus atlyginimas, nors jis turėjo ir kitų pareigų. Be to, nebuvo laikomasi atlyginimams taikomos maksimalios bendro finansavimo ribos.

Panašių faktų taip pat buvo nustatyta vykdant projektus Vokietijoje, Ispanijoje, Italijoje, Lenkijoje ir Jungtinėje Karalystėje.

Didelės klaidų paveiktų operacijų dalies atveju **valstybių narių institucijos turėjo pakankamai informacijos**, kad galėtų aptikti ir ištaisyti klaidas prieš Komisijai pateikdamos prašymą dėl išlaidų kompensavimo. Jei prieš deklaruojant išlaidas Komisijai ši informacija būtų panaudota taisant klaidas, įvertintas šios srities klaidų lygis būtų buvęs 1,8 %.

Vadovaujantis Audito Rūmų rekomendacija bei siekiant sumažinti klaidų tikimybę ir projektų vykdytojams tenkančią administracinę naštą 2009 m. buvo pratęstas **vienkartinį ir nustatyto dydžio išmokų** taikymas užuot atlyginus „tikrąsias išlaidas“. Audito Rūmai savo audito metu 2013 m. nenustatė kiekybiškai įvertinamų klaidų, susijusių su konkrečiu vienkartinį ir nustatyto dydžio išmokų taikymu. Tai rodo, kad projektai, kurių išlaidos deklaruojamos naudojantis tokiais mokėjimo būdais, yra **mažiau veikiami klaidų**.

Ką mes rekomenduojame

Audito Rūmai rekomenduoja Komisijai:

- skatinti valstybes nares sustiprinti patikras, susijusias su viešųjų pirkimų taisyklėmis, su projektais nesusijusiomis išlaidomis ir projektais, kuriais nesukuriama ES pridėtinė vertė;
- užtikrinti, kad valstybės narės išnagrinėtų problemą, susijusią su didesnių personalo išlaidų priskyrimu ES projektams palyginus su išlaidomis, finansuojamomis nacionalinėmis lėšomis;
- užtikrinti, kad valstybės narės būtų apsvarsčiusios visas pagal 2014–2020 m. Europos struktūrinių ir investicinių fondų reglamentus leidžiamas paprastinimo galimybes.

Norite sužinoti daugiau? Visa informacija apie Audito Rūmų atliktą su užimtumu ir socialiniais reikalais susijusių ES išlaidų auditą pateikta 2013 m. metinės ataskaitos dėl ES biudžeto 6 skyriuje.

Išorės santykiai, pagalba ir plėtra 6,0 milijardo eurų

Ką mes auditavome

Ši išlaidų sritis apima išlaidas išorės santykių, vystymosi ir humanitarinės pagalbos srityse bei su ES šalims kandida-
tėms ir stojimui besirengiančioms šalims skirtomis priemonėmis susijusias išlaidas. Vystymo projektai yra įgyven-
dinami daugiau nei 150 šalių, o įgyvendinančios organizacijos labai skiriasi savo dydžiu ir kompetencija. Tam, kad
projektams galėtų būti skiriama ES parama, būtina, kad jie atitiktų konkrečiuose finansavimo susitarimuose nustaty-
tas sąlygas ir kitas taisykles, pavyzdžiui, susijusias su konkursų ir sutarčių skyrimo procedūromis. Išlaidas įgyvendina
Komisijos generaliniai direktoratai tiesiogiai iš Komisijos būstinės Briuselyje arba per ES delegacijas šalyse gavėjose,
arba bendrai su tarptautinėmis organizacijomis.

Ką mes nustatėme

Dauguma klaidų susijusios su galutinio naudos gavėjo lygmeniu patirtomis netinkamomis finansuoti išlaidomis, kai
antai išlaidomis, patirtomis ne tinkamumo finansuoti laikotarpiu, netinkamų finansuoti išlaidų (pvz., PVM, personalo
išlaidų ir nepagrįstų pridėtinų išlaidų) įtraukimu į projektų išlaidų deklaracijas ir tinkamais patvirtinamaisiais doku-
mentais neparemtomis išlaidomis.

Pavyzdys: Nepatirtos išlaidos

Komisija, siekdama **Moldovoje paskatinti socialinę plėtrą**, pasirašė 9,5 milijono eurų vertės susitarimą dėl
įnašo, skirto Jungtinių Tautų vystymo programai. 2013 m. Komisija sutiko kompensuoti 1,8 milijono eurų
vertės sutartis, pagal kurias nebuvo patirta jokių išlaidų.

Komisija, neturėdama patvirtinamųjų dokumentų, kad išlaidos buvo patirtos ir yra tinkamos finansuoti, patvirtino
pasirengimo narystei išlaidas, kurių bendra vertė – 150 milijonų eurų. Patvirtintos sumos buvo pagrįstos pačios
Komisijos įverčiais, o ne patirtomis, apmokėtomis ir patvirtintomis išlaidomis, kurios buvo pagrįstos patvirtinamai-
siais dokumentais. Audito Rūmams nustačius šią **sisteminę klaidą** Komisija atliko atitinkamų operacijų apskaitos
korekcijas.

„EuropeAid“, Komisijos generalinis direktoratas, valdo didžiąją dalį išorės veiksams skirtų ES biudžeto išlaidų. Įvertinta, kad tikrintos „EuropeAid“ sistemos yra iš dalies veiksmingos. 2013 m. gegužės mėn. „EuropeAid“ priėmė veiksmų planą, skirtą šalinti pagrindinius nustatytus trūkumus.

Ką mes rekomenduojame

Audito Rūmai rekomenduoja Komisijai:

- užtikrinti, kad darbuotojams skirtose instrukcijose būtų nurodyta, kad patvirtinimai turėtų būti atliekami tik remiantis patirtomis išlaidomis, o ne jų pačių įverčiais. Komisija jau sutiko atitinkamai pakoreguoti savo vykdomą patvirtinimo procedūrą.

Norite sužinoti daugiau? Visa informacija apie Audito Rūmų atliktą su išorės santykiais, pagalba ir plėtra susijusių ES biudžeto išlaidų auditą pateikta 2013 m. metinės ataskaitos dėl ES biudžeto 7 skyriuje.

Moksliniai tyrimai ir kitos vidaus politikos 10,4 milijardo eurų

Ką mes auditavome

Pagrindinė šios išlaidų srities sudėtinė dalis – mokslinių tyrimų ir inovacijų projektai, kuriems 2013 m. buvo atlikta 7,7 milijardo eurų mokėjimų. Kitos vidaus politikų išlaidos apima labai įvairius politikos tikslus, kaip antai švietimas ir kultūra, saugumas, migracija ir priemonės finansinės krizės padariniams šalinti. Daugumą šių išlaidų tiesiogiai valdo Komisija.

Ką mes nustatėme

Daugelio šios išlaidų srities mokėjimų atveju Komisija kompensuoja lėšų gavėjų projektų išlaidų deklaracijose deklaruotą išlaidą. Klaidos padaromos naudos gavėjams deklaravus netinkamas finansuoti išlaidas, kurių, prieš jas kompensuojant Komisijai, kontrolės sistemos neaptinka. 35 % įvertinto klaidų lygio sąlygojo **neteisingai apskaičiuotos arba netinkamos finansuoti personalo išlaidos**. Tai apima ne faktinių, o į biudžetą įtrauktų personalo išlaidų deklaravimą ir laiko, kuris nebuvo skirtas projektui, įtraukimą į apskaitą.

Netinkamų finansuoti išlaidų kompensavimas ne tik neatitinka išlaidų taisyklių, bet taip pat gali trukdyti sėkmingai įgyvendinti politikos tikslus ir todėl **sumažėja ES paramos pridėtinė vertė** (žr. pavyzdį).

Pavyzdys: Netinkamos išlaidos sumažina ES pridėtinę vertę

ES teikia finansavimą, kurio tikslas – padėti vykdyti efektyvią ir veiksmingą ES išorės sienų kontrolę. Audito Rūmai išnagrinėjo vieną projektą Ispanijoje, skirtą **nupirkti keturis sraigtasparnius**. 75 % jų eksploatavimo laiko turėjo būti skirta išorės sienų priežiūrai ir kontrolei. Tačiau Audito Rūmai nustatė, kad šiam tikslui buvo panaudota tik 25 % šių sraigtasparnių eksploatavimo laiko. Tai reiškia, kad ES turėjo padengti ne 75 %, o tik 25 % su sraigtasparniais susijusių išlaidų.

Komisija, prieš atlikdama mokėjimus, **tikrina** finansuojamų projektų pažangos ataskaitas ir išlaidų deklaracijas. Šios patikros yra mokslinių tyrimų išlaidų kontrolės sistemų dalis. Audito Rūmai nustatė, kad Komisija ne visada vienodai taiko savo procedūras, o tai gali sumažinti programos veiksmingumą ir padidinti naudos gavėjų administracinę naštą.

Ką mes rekomenduojame

Audito Rūmai rekomenduoja Komisijai:

- naujosioms 2014–2020 m. mokslinių tyrimų („Horizontas 2020“) ir kitų vidaus politikų programoms teikti savalaikes, nuoseklias ir aiškias gaires naudos gavėjams ir valstybių narių institucijoms dėl tinkamumo taisyklių ir kontrolės priemonių; ir
- savo kontrolę vis labiau grįsti rizikos vertinimu, patikras nukreipti į didelės rizikos naudos gavėjus (pavyzdžiui, mažesnę ES finansavimo patirtį turinčius subjektus) ir sumažinti patikrų naštą mažesnės rizikos naudos gavėjams.

Norite sužinoti daugiau? Visa informacija apie Audito Rūmų atliktą su moksliniais tyrimais ir kitomis vidaus politikomis susijusių ES išlaidų auditą pateikta 2013 m. metinės ataskaitos dėl ES biudžeto 8 skyriuje.

Administracinės ir kitos susijusios išlaidos 10,6 milijardo eurų

Ką mes auditavome

Administracinės ir kitos susijusios išlaidos apima ES institucijų ir kitų įstaigų išlaidas. Šios institucijos – tai Komisija, Parlamentas, Europos išorės veikslių tarnyba (EIVT), Europos Vadovų Taryba ir Taryba, Teisingumo Teismas, Audito Rūmai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, Regionų komitetas, Ombudsmenas ir Duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas.

Išlaidos žmogiškiesiems ištekliams (atlyginimai, išmokos ir pensijos) sudaro 60 % šios srities išlaidų. Likusios išlaidos – tai pastatų, įrangos, energijos, komunikacijų ir informacinių technologijų išlaidos.

Audito Rūmų vykdomų Europos Sąjungos agentūrų ir kitų decentralizuotų įstaigų auditų rezultatai pateikiami specialiosiose metinėse ataskaitose, kurios kartu su rezultatų santrauka yra skelbiamos atskirai.

Ką mes nustatėme

Atlikus daugelio kontrolės sistemų patikrinimą nebuvo nustatyta jokių rimtų trūkumų. Tačiau Audito Rūmai atkreipia dėmesį į pasikartojančias klaidas Komisijos ir EIVT mokamuose atlyginimuose ir išmokose bei su ES delegacijų viešųjų pirkimų procedūromis (kurias vykdo EIVT) susijusius trūkumus.

Ką mes rekomenduojame

Audito Rūmai rekomenduoja:

- Komisija ir EIVT turėtų imtis tolesnių veikslių siekdamas užtikrinti, kad personalo bylos, turinčios įtakos atlyginimų ir išmokų mokėjimui, būtų pildomos naujausiais duomenimis; ir
- EIVT turėtų ES delegacijoms teikti su viešosiomis procedūromis susijusią paramą ir gaires.

Europos plėtros fondai (EPF)

2,6 milijardo eurų

Ką mes auditavome

Iš EPF teikiama Europos Sąjungos vystomojo bendradarbiavimo pagalba Afrikos, Karibų baseino ir Ramiojo vandenyno valstybėms (AKR) bei užjūrio šalims ir teritorijoms (UŠT). Šiomis lėšomis siekiama sumažinti ir galiausiai įveikti skurdą, skatinti tvarų vystymąsi bei AKR ir UŠT šalių integraciją į pasaulio ekonomiką.

EPF finansuoja valstybės narės, jie turi nuosavus finansinius reglamentus ir juos administruoja Europos Komisija atsietai nuo ES biudžeto. Iš EPF finansuojama išorės pagalba įgyvendinama didelės rizikos aplinkoje, iš esmės dėl geografiškai išsklaidytos veiklos ir menkų šalių partnerių institucinių ir administracinių gebėjimų.

Ką mes nustatėme

EPF finansinių ataskaitų patikimumas:

2013 m. finansinės ataskaitos teisingai atspindi EPF finansinę būklę, jų operacijų ir pinigų srautų rezultatus bei įvairių turto pokyčius.

EPF pajamos paveiktos reikšmingo klaidų lygio?

Ne

EPF įsipareigojimai paveikti reikšmingo klaidų lygio?

Ne

EPF mokėjimai paveikti reikšmingo klaidų lygio?

Taip

Įvertintas klaidų lygis

3,4 % (2012 m.: 3,0 %)

Tikrintos kontrolės sistemos

Iš dalies veiksmingos

Viešųjų pirkimų taisyklių nesilaikymas sąlygojo maždaug pusę įvertinto klaidų lygio (žr. pavyzdį). Kitas reikšmingas klaidų šaltinis – išlaidas pateisinančių patvirtinamųjų dokumentų stygius.

Pavyzdys: Naudos gavėjas nesilaikė viešųjų pirkimų taisyklių

Audito Rūmai išnagrinėjo pagal labai mažoms ir mažosioms įmonėms teikiamos paramos programą finansuojamos **verslo informacijos centro IT įrangos** pirkimo procedūrą. Audito metu paaiškėjo, kad nepaisant to, jog sutarties skyrimo kriterijus buvo mažiausia kaina, sutartis nebuvo skirta mažiausią kainą pasiūliusiam dalyviui. Šios klaidos neaptiko programos finansinį auditą atlikęs Komisijos sistemos auditorius.

EPF taip pat naudojami teikiant **paramą biudžetui**, t. y. esant tam tikroms sąlygoms mokant tiesiogines įmokas į besivystančios šalies valstybės biudžetą. Audito Rūmai aptiko su paramos biudžetui operacijomis susijusių klaidų, kuomet buvo neteisingai įvertintas sąlygų laikymasis ir taikomas neteisingas valiutos kursas, konvertuojant paramos biudžetui išmoką į vietos valiutą.

„EuropeAid“, Komisijos generalinis direktoratas valdo didžiąją dalį išorės veiksams skirtų ES biudžeto išlaidų ir beveik visas EPF išlaidas. Įvertinta, kad tikrintos „EuropeAid“ sistemos yra iš dalies veiksmingos. Tačiau 2013 m. gegužės mėn. „EuropeAid“ priėmė veiksmų planą, skirtą šalinti pagrindinius nustatytus trūkumus.

Ką mes rekomenduojame

Audito Rūmai rekomenduoja Komisijai:

- susigrąžinti išankstinio finansavimo mokėjimų duodamas palūkanas;
- peržiūrėti įdiegtų kontrolės priemonių kiekybinį naudos vertinimą; ir
- ataskaitose nurodyti pažangą, įgyvendinant veiksmų planą, skirtą šalinti kontrolės sistemos trūkumus.

Norite sužinoti daugiau? Visa informacija apie Audito Rūmų atliktą Europos plėtros fondų auditą pateikta 2013 m. metinėje iš aštuntojo, devintojo ir dešimtojo Europos plėtros fondų (EPF) finansuojamos veiklos ataskaitoje.

Trumpa audito metodo apžvalga

Audito Rūmų patikinimo pareiškime teikiamos nuomonės yra pagrįstos objektyviais įrodymais, gautais atliekant tarptautinius audito standartus atitinkančius audito testus. Štai kaip tai yra daroma.

Finansinių ataskaitų patikimumas

Ar ES metinėse finansinėse ataskaitose pateikta išsami ir tiksli informacija?

ES biudžeto struktūra yra sudėtinga. Komisijos GD kasmet inicijuoja šimtus tūkstančių apskaitos įrašų, informaciją imdami iš daugybės įvairių šaltinių (įskaitant iš valstybių narių). Audito Rūmai tikrina, kad apskaitos procesai vyktų tinkamai ir kad jų metu gaunami apskaitiniai duomenys būtų išsamūs, teisingai įrašyti ir tinkamai pateikti.

- **Apskaitos sistemos vertinimas** siekiant įsitikinti, kad ji sudaro tvirtą pagrindą patikimiems (išsamiems ir tiksliais) duomenims gauti.
- **Pagrindinių apskaitos procedūrų tikrinimas** siekiant įsitikinti, kad jos yra taikomos teisingai.
- **Apskaitos duomenų analitinės patikros** siekiant įsitikinti, kad duomenys yra pateikti nuosekliai ir neatrodo nepagrįsti.
- **Tiesioginis apskaitos įrašų imties tikrinimas** siekiant įsitikinti, kad atspindima operacija egzistuoja ir yra tiksliai registruota.
- **Finansinės atskaitomybės tikrinimas** siekiant įsitikinti, kad ji teisingai atspindi finansinę padėtį.

Operacijų tvarkingumas

Ar ES finansinėse ataskaitose atspindimos su ES pajamoms ir išlaidoms priskirtais mokėjimais¹ susijusios operacijos atitinka joms taikomas taisykles?

Iš ES biudžeto mokėjimai atliekami milijonams galutinių naudos gavėjų Europos Sąjungoje ir visame pasaulyje. Didžiąją šių išlaidų dalį administruoja valstybės narės. Kad gautų reikiamus įrodymus, Audito Rūmai tiesiogiai testuoja pajamoms ir išlaidoms priskirtus mokėjimus bei vertina jiems administruoti ir kontroliuoti naudojamą sistemas.

- Iš viso ES biudžeto naudojant statistikos metodus **sudaromos operacijų imtys**, sudarančios pagrindą Audito Rūmų auditorių detaliajam testavimui.
- **Imties operacijos yra išsamiai audituojamos**; tai dažniausiai daroma galutinių gavėjų (pavyzdžiui, ūkininko, mokslinių tyrimų instituto, darbus ar paslaugas viešosioms įstaigoms teikiančios įmonės) lygmeniu siekiant gauti tiesioginių įrodymų, kad atspindimas įvykis egzistuoja, yra tinkamai užregistruotas ir atitinka taisykles, pagal kurias atitinkami mokėjimai yra atlikti.
- **Klaidos yra analizuojamos ir klasifikuojamos** kaip kiekybiškai įvertinamos arba ne.
- **Klaidų poveikis apskaičiuojamas** ekstrapoliuojant kiekybiškai įvertinamas klaidas „labiausiai tikėtino“ klaidų lygio forma (įvertintas klaidų lygis).
- **Įvertintas klaidų lygis** lyginamas su 2 % reikšmingumo riba – tai apsprendžia Audito Rūmų nuomonę.
- Siekiant nustatyti kontrolės sistemų veiksmingumą, užtikrinant, kad operacijos, kurioms jos taikomos, yra teisėtos ir tvarkingos, **yra vertinamas tam tikras šių sistemų skaičius**.
- Atsižvelgiama ir į **kitą svarbią informaciją**, pavyzdžiui, metines veiklos ataskaitas ir kitų išorės auditorių ataskaitas.
- Siekiant įsitikinti, kad **visi nustatyti faktai** yra teisingi, jie **aptariami** su valstybių narių institucijomis ir su Komisija.
- **Audito Rūmai tvirtina savo nuomonės** remdamiesi atliktu darbu ir pasiektais rezultatais.

¹ Išlaidoms priskirti mokėjimai: tarpiniai mokėjimai, galutiniai mokėjimai ir išankstinių mokėjimų tvirtinimas.

Europos Audito Rūmai ir jų darbas

Europos Audito Rūmai yra nepriklausoma Europos Sąjungos **audito institucija**. Mūsų būstinė yra Liuksemburge ir pas mus dirba apie 900 auditorių ir pagalbinių visų ES tautybių darbuotojų. Nuo to laiko, kai 1977 m. buvo įsteigta mūsų institucija, daugiausia savo dėmesio mes skyrėme ES finansų valdymo svarbai ir prisidėjome prie jo gerinimo.

Audito Rūmų audito ataskaitos ir nuomonės yra labai svarbi **ES atskaitomybės grandinės** sudėtinė dalis. Mūsų darbo rezultatai naudojami reikalaujant atskaitomybės – visų pirma per metinę biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą – iš tų, kurie yra atsakingi už ES biudžeto valdymą. Pirmiausia tai Komisija, bet taip pat ir kitos ES institucijos ir įstaigos. Pasidalijamojo valdymo srityje svarbus vaidmuo tenka ir valstybėms narėms.

Mūsų pagrindinės užduotys:

- o **finansiniai ir atitikties auditai**, iš esmės pateikiami patikinimo pareiškimo forma;
- o **veiklos auditai** atrinktomis temomis, siekiant kiek įmanoma padidinti mūsų darbo poveikį; ir
- o **nuomonės** dėl teisės aktų, susijusių su biudžeto valdymu ir kitais svarbiais klausimais.

Mes siekiame valdyti savo **išteklis** tokiu būdu, kad tarp mūsų vykdomų įvairių veiklų būtų užtikrinta teisinga pusiausvyra, kad gautume patikimus rezultatus kuo geriau aprėpdami įvairias ES biudžeto sritis.

Mūsų veiklos rezultatai

Mes rengiame:

- o **metines ataskaitas** dėl ES biudžeto ir Europos plėtros fondų. Metinės ataskaitos paprastai apima patikinimo pareiškimo nuomones ir rezultatus ir yra skelbiamos kasmet lapkričio mėnesį;
- o **specialiąsias metines ataskaitas**, kuriose pateikiamos Audito Rūmų finansinio audito nuomonės apie kiekvieną ES agentūrą ir įstaigą. 2014 m. bus paskelbtos 53 ataskaitos;
- o **specialiąsias ataskaitas** atrinktomis audito temomis, jos skelbiamos visu metų laikotarpiu. Tai dažniausiai yra veiklos auditai. 2014 m. bus paskelbtos 25 ataskaitos;
- o **nuomones**, kurias Europos Parlamentas ir Taryba naudoja rengdami ir tvirtindami ES teisės aktus ir kitus sprendimus, turinčius reikšmingą poveikį finansų valdymui. 2014 m. bus paskelbtos 6 nuomonės;
- o atrinktų ES politikos sričių **padėties apžvalgas**, kuriose analizuojami didesni iššūkiai ir ilgalaikės tendencijos. Dvi apžvalgos bus paskelbtos 2014 m.;
- o **metines veiklos ataskaitas**, kuriose pateikta informacija ir įžvalgos dėl mūsų šių metų veiklos.

Skelbdami patikinimą apie ES finansų valdymo būklę ir teikdami rekomendacijas dėl jo tobulinimo, mes savo darbu prisidedame prie geresnio informavimo apie šį valdymą ir prie jo skaidrumo didinimo. Mes tai darome **Europos Sąjungos piliečių** labui.

KAIP ĮSIGYTI EUROPOS SĄJUNGOS LEIDINIŲ

Nemokamų leidinių galite įsigyti:

- vieną egzempliorių:
svetainėje *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>);
- daugiau negu vieną egzempliorių / plakatą / žemėlapi:
Europos Sąjungos atstovybėse (http://ec.europa.eu/represent_lt.htm),
ES nepriklausančių šalių delegacijose (http://eeas.europa.eu/delegations/index_lt.htm),
susisiekę su tarnyba *Europe Direct* (http://europa.eu/europedirect/index_lt.htm)
arba paskambinę numeriu 00 800 6 7 8 9 10 11 (nemokamai visoje ES (*)).

(*) Informacija teikiama nemokamai, daugelis skambučių taip pat nemokami (nors kai kurie ryšio paslaugų teikėjai gali imti mokestį, taip pat gali reikėti mokėti, jeigu skambinsite taksofonu arba viešbučio telefonu).

Parduodamų leidinių galite įsigyti:

- svetainėje *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>).

Prenumeruoti leidinius galite:

- susisiekę su Europos Sąjungos leidinių biuro platintojais
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm).

Europos Audito Rūmai yra nepriklausoma ES išorės audito institucija – ES finansų sergėtojai

Audito Rūmai savo metinėse ataskaitose dėl ES biudžeto ir Europos plėtros fondų teikia nuomonę – arba patikinimo pareiškimą – dėl finansinių ataskaitų patikimumo ir jose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo. Šio leidinio tikslas – pateikti pagrindinių nustatytų faktų ir išvadų santrauką. Ataskaitų netrumpinti tekstai skelbiami jų interneto svetainėje ir *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Leidinių biuras

